

BIJLAGE 1 Basismodule

Artikel 1

Voor de vaststelling van de deskundigheid als bedoeld in artikel 14, eerste lid, van dit besluit gelden de eindtermen genoemd in de artikelen 2 tot en met 6 van deze bijlage.¹

Artikel 2

De financiële dienstverlener is in staat:

- a. de begrippen consument, producent, sparen, ontsparen en lenen aan de hand van een eenvoudige economische kringloop uit te leggen;
- b. eenvoudige financiële overzichten (opbrengsten/uitgaven en bezittingen/schulden) voor een consumentenhuishouding op te stellen;
- c. eenvoudige financiële overzichten (opbrengsten/uitgaven en bezittingen/schulden) voor een consumentenhuishouding voor een moment in de toekomst, rekening houdend met het levensfasemodel op te stellen;
- d. een eenvoudig vermogensplan voor een consument op basis van de huidige en toekomstige financiële positie op te stellen;
- e. aan te geven welke risico's de consument loopt ten aanzien van bezit, vermogen, inkomen en overlijden en welke maatregelen hiervoor getroffen moeten worden;
- f. informatiebronnen die gericht zijn op de consument te noemen;
- g. uit te leggen waarom prudentieel toezicht en gedragstoezicht op de financiële markten nodig zijn om de consument te beschermen en vertrouwen in de financiële sector te geven;
- h. aan te geven welke klachtenregelingen en buitengerechtelijke geschillenbeslechtingregelingen voor de consument in de financiële dienstverlening van toepassing zijn;
- i. de juridische positie van een consument te inventariseren en omschrijven; en
- j. de fiscale positie van een consument te inventariseren en omschrijven.

Artikel 3

De financiële dienstverlener is in staat, ten aanzien van het aanbieden van:

- a. betaal- en spaarrekeningen met inbegrip van de daaraan verbonden betaal- en spaarfaciliteiten:
 - 1°. de rol en de taken van de aanbieder in het chartale en girale betalingsverkeer te beschrijven; en
 - 2°. de rol en de taken van de aanbieder bij het aantrekken van spaargeld te beschrijven.
- b. krediet:
 - 1° de rol en de taken van de aanbieder bij het verstrekken van consumptief en hypothecair krediet te beschrijven;
 - 2° **PM** enkele advies- en bemiddelingstaken van de aanbieder van krediet te beschrijven; en
 - 3° **PM** aan te geven waar de aanbieder van krediet voor eigen rekening en risico opereert en welke risico's de aanbieder van krediet daarbij loopt.
- c. verzekeringen:
 - 1°. de risico's die de consument bedreigen vast te stellen;
 - 2°. de rol en taken van de aanbieder met betrekking tot het afdekken van de financiële gevolgen van risico's die de consument bedreigen te beschrijven;

¹ **PM** Aanvullende eindtermen met betrekking tot de Module Verzekeringen. De structuur van deze basismodule zal voor het onderdeel Verzekeringen nader worden gezien, met name wat betreft de positie van de tussenpersoon. In ieder geval zal aan bod moeten komen de structuur van het verzekeringsbedrijf en een deel verzekeringsovereenkomst. Voorgesteld wordt om een algemeen, ondersteunend deel op te nemen over recht, fiscaliteit en aansprakelijkheid. Als referentieniveau kunnen gelden de huidige opleidingen Inleiding Verzekeringsbedrijf en Basis cursus Intermediair. Zij het dat de basis veel minder breed zal zijn en bijvoorbeeld niet diep zal ingaan op producten.

- 3°. het principe van verzekeren uit te leggen;
 - 4°. uit te leggen hoe de verzekeringsovereenkomst tot stand komt;
 - 5°. de hoofdlijnen van het verzekeringsrecht te beschrijven;²
 - 6°. de structuur van de verzekeringssector uit te leggen; en
 - 7°. uit te leggen wanneer de verzekeringsovereenkomst wordt beëindigd.
- d. effecten en beleggingsobjecten:
- 1°. de rol van de beleggingsinstelling te beschrijven;
 - 2°. de kenmerken van de beleggingsmaatschappij en het beleggingsfonds te noemen;
 - 3°. vijf beleggingscategorieën te noemen en toe te lichten;
 - 4°. te motiveren waarom collectief beleggen voor de consument meestal geschikter is dan beleggen in afzonderlijke fondsen; en
 - 5°. de kenmerken van giraal beleggen (beleggingsrekening) te benoemen en aan te geven welk verschil er is met een beleggingsmaatschappij en een beleggingsfonds.

Artikel 4

- De financiële dienstverlener is in staat, ten aanzien van het bemiddelen in financiële producten:
- a. het verschil tussen rechtstreekse verkoop door de aanbieder en verkoop via een onafhankelijk distributiekanaal uit te leggen;
 - b. de werkzaamheden die de bemiddelaar verricht voor de consument te beschrijven;
 - c. de gebieden waarop bemiddelaars actief zijn voor producten van een bank, verzekeraar, pensioenfonds en institutionele beleggers te noemen;
 - d. de schakels tussen uitgevende instellingen en eindbelegger in het kader van de effectendienstverlening te beschrijven;
 - e. de verschillende soorten bemiddelaars te omschrijven; en
 - f. de activiteiten van andere bemiddelaars te beschrijven.

Artikel 5

- De financiële dienstverlener is in staat, ten aanzien van financiële dienstverlening inzake:
- a. betaalrekeningen met inbegrip van de daaraan verbonden betaalfaciliteiten:
 - 1°. te beschrijven hoe een betaalrekening geopend wordt en waarop in het bijzonder gelet moet worden;
 - 2°. aan te geven hoe geld omgezet wordt in een andere vorm en waarop in het bijzonder gelet moet worden;
 - 3°. producten voor toonbankbetaling en girale betalingen te beschrijven;
 - 4°. toe te lichten op welke punten de koop op afstand afwijkt van koop in directe nabijheid van de financiële dienstverlener; en
 - 5°. uit te leggen wat een money transfer is en waarom het ministerie van Justitie dit product nauwlettend observeert.
 - b. krediet:
 - 1°. uit te leggen wat een consumptief krediet is, voor welke situaties het product geschikt is en welke factoren een rol spelen bij het verlenen van het krediet;
 - 2°. uit te leggen wat een hypothecair krediet is, voor welke situaties het geschikt is en welke factoren een rol spelen bij het verlenen van het krediet; en
 - 3°. de belangrijkste hypotheekvormen en rentecondities te omschrijven.
 - c. spaarrekeningen met inbegrip van daaraan verbonden spaarfaciliteiten, effecten en **(PM)** beleggingsobjecten:
 - 1°. spaarproducten waarbij het tegoed direct opneembaar is te beschrijven;
 - 2°. spaarproducten waarbij een looptijd wordt afgesproken te beschrijven; en
 - 3°. de meest gangbare beleggingsobjecten te beschrijven.

1. niet onder kopje wetgeving plaatsen?

d. verzekeringen:

1°. de producten waarmee de risico's kunnen worden verzekerd die betrekking hebben op het bezit te beschrijven;

2°. de producten waarmee de risico's kunnen worden verzekerd die betrekking hebben op de aandachtsgebieden verkeer, aansprakelijkheid en rechtsbijstand, inkomen en arbeidsongeschiktheid en gezondheid en zorg te beschrijven; en

3°. de producten waarmee de risico's kunnen worden verzekerd die betrekking hebben op het leven, de dood en de gezondheid te beschrijven.

Artikel 6

De financiële dienstverlener is in staat ten aanzien van:

a. de regulering van de financiële sector in algemene zin:

1°. de voorwaarden voor een rechtsgeldige financiële overeenkomst te noemen;

2°. toe te lichten waarom de overheid zorgplichten wettelijk regelt, welk type regels hierbij gebruikt worden en op wie deze van toepassing zijn;

3°. de inhoud van de verschillende type regels te schetsen;

4°. het werkgebied en de taken van de financiële toezichthouders te omschrijven; en

5°. de collectieve garantieregeling te omschrijven.

b. de Wet financiële dienstverlening (Wfd):

1°. de doelstelling en werkwijze van de Wfd weer te geven;

2°. de terminologie van de Wfd toe te lichten;

3°. de reikwijdte van de Wfd aan te geven;

4°. te motiveren waarom de Wfd kiest voor consistente regels voor alle distributiekanaalen en branches;

5°. de kwaliteitskenmerken van het distributiekanaal te noemen;

6°. aan te geven waar en waarom de Wfd ruimte laat voor zelfregulering;

7°. uit te leggen waarom een vergunningstelsel nodig is en hoe dit functioneert; en

8°. uit te leggen waar de Wfd past in de internationale ontwikkelingen.

c. het toezicht op gedragsaspecten:

1°. de eisen waaraan een financiële dienstverlener moet voldoen te noemen; en

2°. te beschrijven hoe en op welke punten de AFM toezicht uitoefent op financiële dienstverleners.

BIJLAGE 2 Hypothecair krediet

Artikel 1

Voor de vaststelling van de deskundigheid als bedoeld in artikel 14, eerste lid, van dit besluit gelden voor de *financiële dienstverlener inzake hypothecair krediet* de eindtermen genoemd in de artikelen 2 tot en met 4 van deze bijlage.

Artikel 2

De financiële dienstverlener inzake hypothecair krediet is in staat:

- a. ten behoeve van een juist en verantwoord advies de kredietbehoefte van de consument vast te stellen in termen van wensen en mogelijkheden, mede op basis van diens toekomstige situatie;
- b. de benodigde informatie te verzamelen zodat alle relevante aspecten kunnen worden meegewogen in het advies;
- c. (globaal) de structuur en werking van de woning- en hypotheekmarkt te verduidelijken, inclusief de afweging kopen versus huren;
- d. rekening te houden met de rol en functie van overige partijen die bij het koopproces van de woning betrokken *kunnen* zijn (makelaar, notaris), teneinde de consument hieromtrent duidelijkheid te kunnen verschaffen; en
- e. zijn positie in te schatten in relatie tot andere aanbieders en/of bemiddelaars om te komen tot een onderscheidend voorstel.

Artikel 3

De financiële dienstverlener inzake hypothecair krediet is in staat, ten aanzien van het bemiddelen in en adviseren van hypothecair krediet:

- a. de consument te informeren over het juridisch kader van koop en eigendomsverkrijging met betrekking tot onroerende zaken en de regelgeving terzake correct toe te passen;
- b. de wettelijke regels rondom de meest relevante zakelijke zekerheids- en genotsrechten toe te passen en de consument dienovereenkomstig te informeren en adviseren;
- c. de wettelijke regels met betrekking tot financiële dienstverlening alsmede de voorschriften ingevolge zelfregulering toe te passen zodat voldaan wordt aan de in dat verband gestelde eisen;
- d. de normen en voorwaarden van de Nationale Hypotheek Garantie in een concrete situatie correct toe te passen zodat de consument van de in dit verband geboden mogelijkheden gebruik kan maken;
- e. op basis van de beschikbare informatie te bepalen welke aflossings*constructie* aansluit op de gegeven situatie zodat de consument tot een gerichte keuze kan komen;
- f. het beleggingsrisico bij de voor aflossing bestemde vermogensopbouw in kaart te brengen zodat een juiste afstemming op het cliëntprofiel wordt bereikt;
- g. het overlijdensrisico te vertalen in een correct advies over de aan het krediet gekoppelde overlijdensrisicoverzekering(en);
- h. de implicaties van de relevante schadeverzekeringen (opstal, inboedel) aan de consument duidelijk te maken zodat deze in het hypotheekadvies worden meegenomen;
- i. bijzondere hypotheekconstructies (overbrugging, depot, *bankgarantie*) aan de consument toe te lichten en in voorkomende gevallen toe te passen;
- j. te bepalen welke (extra) zekerheden vereist zijn teneinde de implicaties hiervan voor de consument duidelijk te maken;
- k. de fiscale gevolgen van de aankoop van de (eigen) woning of ander bestedingsobject, alsmede van de hypothecaire financiering daarvan, te berekenen zodat de bruto en netto (woon)lasten kunnen worden vastgesteld;

- l. het verloop van de bruto- en nettolasten in de tijd weer te geven zodat deze voor de consument inzichtelijk worden;
- m. op hoofdlijnen de consument te informeren over de schenkings- en successierechtelijke gevolgen van de voorgenomen financiering;
- n. het rentetarief te verklaren opdat consument dit kan plaatsen ten opzichte van andere hypotheekvormen;
- o. een aanvraag vooraf te beoordelen zodat een inschatting terzake acceptatie kan worden gemaakt;
- p. met de consument een aanvraagformulier voor een hypotheekofferte in te vullen, danwel een reeds ingevuld formulier te controleren, om te komen tot een correct en soepel verlopende aanvraagprocedure;
- q. de consument duidelijk te maken hoe het aanvraagproces verloopt zodat deze weet wat hij in het kader van de hypotheekaanvraag kan verwachten;
- r. de door de aanbieder uitgebrachte hypotheekofferte te interpreteren en de consument dienovereenkomstig te informeren zodat deze de juiste afweging kan maken bij het accepteren van de offerte; en
- s. de hypotheekakte en andere relevante stukken te interpreteren zodat vragen van de consument hieromtrent kunnen worden beantwoord.

Artikel 4

De financiële dienstverlener inzake hypothecair krediet is in staat, ten aanzien van het beheer en mutatie van de overeenkomst inzake hypothecair krediet:

- a. in een situatie van extra aflossing op basis van de beschikbare gegevens de te betalen kredietvergoeding te berekenen zodat de consument weet wat de financiële gevolgen zijn;
- b. op grond van signalen of periodieke revisie in te schatten of aanpassing van het krediet wenselijk is zodat de verstrekking ook op langere termijn passend is;
- c. de belangrijkste begrippen uit het kredietbeheer te benoemen zodat in voorkomende gevallen de consument hierover kan worden geïnformeerd; en
- d. de mogelijke consequenties van non-betaling te benoemen en de consument dienaangaande informeren.

BIJLAGE 3 Consumptief krediet

Artikel 1

Voor de vaststelling van de deskundigheid als bedoeld in artikel 14, eerste lid, van dit besluit gelden voor de *financiële dienstverlener inzake consumptief krediet* de eindtermen genoemd in de artikelen 2 tot en met 4 van deze bijlage.

Artikel 2

De financiële dienstverlener inzake consumptief krediet is in staat:

- a. ten behoeve van een juist en verantwoord advies de kredietbehoefte van de consument vast te stellen in termen van wensen en mogelijkheden, mede op basis van diens toekomstige situatie;
- b. te bepalen of voor het realiseren van het financieringsdoel alternatieve oplossingen mogelijk zijn;
- c. de benodigde informatie te verzamelen zodat alle relevante aspecten kunnen worden meegewogen in het advies; en
- d. zijn positie in te schatten in relatie tot andere aanbieders en/of bemiddelaars om te komen tot een onderscheidend voorstel.

Artikel 3

De financiële dienstverlener inzake consumptief krediet is in staat, ten aanzien van het bemiddelen in en adviseren van consumptief krediet:

- a. de wettelijke regels met betrekking tot financiële dienstverlening alsmede de voorschriften ingevolge zelfregulering toe te passen zodat voldaan wordt aan de in dat verband gestelde eisen;
- b. op basis van de beschikbare informatie te bepalen welke kredietvorm aansluit op de gegeven situatie zodat consument tot een gerichte keuze kan komen;
- c. te bepalen welke (extra) zekerheden vereist zijn teneinde de implicaties hiervan voor de consument duidelijk te maken;
- d. de regels ten aanzien van beschikkingsbevoegdheid toe te passen ten behoeve van een correcte gang van zaken;
- e. invulling te geven aan de variabele looptijd en het termijnbedrag zodat de (maand)lasten bij de gevraagde kredietsom voor de consument inzichtelijk worden;
- f. de fiscale gevolgen van het kredietvoorstel in te schatten zodat de bruto- en nettolasten op de juiste wijze kunnen worden berekend, ook³ in geval van een krediet bestemd voor de eigen woning;
- g. kan de consument informeren over de relevante krediettechnische aspecten zodat deze inzicht krijgt in aard en structuur van de voorgenomen productafname;
- h. het rentetarief en eventuele andere kosten te verklaren zodat de consument dit kan plaatsen ten opzichte van andere kredietproducten;
- i. een aanvraag vooraf te beoordelen zodat een inschatting ter zake de acceptatie kan worden gemaakt;
- j. met de consument een aanvraagformulier voor een consumptief krediet in te vullen, dan wel een reeds ingevuld formulier te controleren, om te komen tot een correct en soepel verlopende acceptatieprocedure;
- k. de consument duidelijk te maken hoe het aanvraagproces verloopt zodat deze weet wat hij in het kader van de kredietaanvraag kan verwachten; en

³ Er zijn alleen fiscale gevolgen bij krediet voor de eigen woning!

l. het resultaat van de kredietaanvraag naar de consument terug te koppelen zodat deze inzicht krijgt in de afwegingen die bij de beoordeling een rol hebben gespeeld;
m. de kredietovereenkomst en andere relevante stukken te interpreteren zodat vragen van de consument hieromtrent kunnen worden beantwoord.

Artikel 4

De financiële dienstverlener inzake consumptief krediet is in staat, ten aanzien van het beheer en mutatie van de overeenkomst inzake consumptief krediet:

- a. in een situatie van extra aflossing op basis van de beschikbare gegevens de renterestitutie en administratiekosten te berekenen zodat de consument weet wat de financiële gevolgen zijn;
- b. de consument duidelijk te maken hoe en wanneer verdragingsrente in rekening wordt gebracht;
- c. op grond van signalen of periodieke revisie in te schatten of aanpassing van het krediet wenselijk is zodat de verstrekking ook op langere termijn passend is;
- d. de belangrijkste begrippen uit het kredietbeheer toe te lichten zodat in voorkomende gevallen de consument hierover kan worden geïnformeerd; en
- e. de consument te informeren over de mogelijke consequenties van non-betaling.

BIJLAGE 4 Schadeverzekeringen

Artikel 1

Voor de vaststelling van de deskundigheid als bedoeld in artikel 14, eerste lid, van dit besluit gelden voor de *financiële dienstverlener inzake schadeverzekeringen* de eindtermen genoemd in de artikelen 2 tot en met 5 van deze bijlage.

Artikel 2

De financiële dienstverlener inzake schadeverzekeringen is in staat, met betrekking tot schadeverzekeringen inzake bezit, verkeer, transport, aansprakelijkheid en rechtsbijstand, inkomen en arbeidsongeschiktheid en gezondheid en zorg:

- a. de behoefte en risico's voor bovenstaande schadeverzekeringen te inventariseren en interpreteren ten behoeve van de advisering van de consument;
- b. de preventiemaatregelen voor bovenstaande schadeverzekeringen te inventariseren en interpreteren ten behoeve van de advisering van de consument;
- c. de mogelijke preventiemaatregelen voor bovenstaande schadeverzekeringen te verduidelijken, ten behoeve van de advisering van de consument;
- d. de meest geschikte verzekeringsvoorwaarden voor bovenstaande schadeverzekeringen te selecteren ten behoeve van de advisering van de consument; en
- e. de geselecteerde verzekeringsvoorwaarden voor bovenstaande schadeverzekeringen te vergelijken ten behoeve van de advisering van de consument.

Artikel 3

De financiële dienstverlener inzake schadeverzekeringen is in staat, ten aanzien van het bemiddelen in en adviseren van schadeverzekeringen:

- a. te adviseren over de in de aanhef van artikel 1 genoemde schadeverzekeringen om te komen tot een gerichte keuze en aanvraag;
- b. de mogelijke risico's en verzekeringsvormen van de in de aanhef van artikel 1 genoemde schadeverzekeringen te verduidelijken, ten behoeve van de advisering van de consument;
- c. de premie voor een in de aanhef van artikel 1 genoemde schadeverzekering, te berekenen met behulp van de beschikbare informatie;
- d. met de consument op correcte wijze een aanvraagformulier voor een in de aanhef van artikel 1 genoemde schadeverzekering in te vullen om te komen tot een soepel verlopende acceptatieprocedure;
- e. een ingevuld aanvraagformulier voor een in de aanhef van artikel 1 genoemde schadeverzekering op juistheid te (doen) controleren om te komen tot een correcte en soepel verlopende acceptatieprocedure; en
- f. op correcte wijze een aanvraag voor een in de aanhef van artikel 1 genoemde schadeverzekering te (doen) verzenden.

Artikel 4

De financiële dienstverlener inzake schadeverzekeringen is in staat, ten aanzien van het beheer en mutatie van de overeenkomst inzake schadeverzekeringen:

- a. de consument tijdig te informeren over de acceptatiebeslissing voor de in de aanhef van artikel 1 genoemde schadeverzekeringen en deze en overige informatie te (doen) vastleggen ten behoeve van de beschikbaarheid en verdere optimalisering van gegevens;
- b. de polisdocumenten en overige informatie voor de in de aanhef van artikel 1 genoemde schadeverzekeringen op juistheid te (doen) controleren, te (doen) verzenden aan de consument en te (doen) vastleggen ten behoeve van beschikbaarheid en verdere optimalisering van gegevens;

- c. het advies voor bestaande in de aanhef van artikel 1 genoemde schadeverzekeringen te wijzigen, om aan te sluiten bij de gewijzigde persoonlijke situatie van de consument en te komen tot een aanpassing van de dekking; en
- d. de gewenste wijzigingen op een bestaande in de aanhef van artikel 1 genoemde schadeverzekeringen te (doen) verzenden aan de verzekeraar en na acceptatie en ontvangst te (doen) controleren en vast te leggen ten behoeve van de beschikbaarheid en verdere optimalisering van gegevens.

Artikel 5

De financiële dienstverlener inzake schadeverzekeringen is in staat, bij een mogelijke aanspraak/vordering op een bestaande in de aanhef van artikel 1 genoemde schadeverzekering:

- a. de consument te adviseren en diens belangen te bewaken in de contacten met de verzekeraar⁴;
- b. de consument te informeren over de mogelijke aanspraak op vergoeding en de benodigde gegevens te (doen) verwerken om te komen tot een juiste afwikkeling;
- c. eventueel een deskundige te (doen) inschakelen om te komen tot een onafhankelijk oordeel;
- d. eventuele gedekte en niet-gedekte aanspraken te verduidelijken aan de consument;
- e. met de consument op correcte wijze een meldingsformulier in te vullen om te komen tot een juiste en soepel verlopende afwikkeling bij de verzekeraar;
- f. een ingevuld meldingsformulier op juistheid te (doen) controleren om te komen tot een juiste en soepel verlopende afwikkeling bij de verzekeraar; en
- g. op correcte wijze het meldingsformulier en overige informatie te (doen) verzenden aan de verzekeraar.

⁴ *alleen op bemiddelaar van toepassing?*

BIJLAGE 5 Levensverzekering

Artikel 1

Voor de vaststelling van de deskundigheid als bedoeld in artikel 14, eerste lid, van dit besluit gelden voor de *financiële dienstverlener inzake pensioen- of levensverzekeringen* de eindtermen genoemd in de artikelen 2 tot en met 5 van deze bijlage.

Artikel 2

De financiële dienstverlener inzake pensioen- of levensverzekeringen is in staat:

- a. de behoefte, risico's en (toekomstige) aanspraken op het gebied van pensioen- en/of levensverzekeringen te inventariseren en interpreteren ten behoeve van de advisering van de consument zelf of diens personeel;
- b. de (toekomstige) (financiële) positie van de consument te inventariseren;
- c. alternatieve oplossingen te inventariseren voor het realiseren van de zekerheidsbehoefte;
- d. de meest geschikte verzekeringsvoorwaarden op het gebied van pensioen- en/of levensverzekeringen te kiezen ten behoeve van de advisering van de consument;
- e. de meest geschikte verzekeringsvoorwaarden op het gebied van pensioen- en/of levensverzekeringen te selecteren ten behoeve van de advisering van de consument;⁵
- f. en de geselecteerde verzekeringsvoorwaarden op het gebied van pensioen- en/of levensverzekeringen te vergelijken ten behoeve van de advisering van de consument.

Artikel 3

De financiële dienstverlener inzake pensioen- en levensverzekeringen is in staat, ten aanzien van het bemiddelen in en adviseren van pensioen- en levensverzekeringen:

- a. een (aanvullende) pensioen- en/of levensverzekering te adviseren, om te komen tot een gerichte keuze en aanvraag;
- b. de mogelijke risico's, vormen, voorwaarden en wettelijke (fiscale) gevolgen op het gebied van pensioen- of levensverzekeringen te verduidelijken, ten behoeve van de advisering van de consument;
- c. de verzekeringsmogelijkheden op een (aanvullende) pensioen- en/of levensverzekeringen te verduidelijken in geval van een minder goede gezondheid;
- d. de premie of koopsom voor een (aanvullende) pensioen- en/of levensverzekeringen te berekenen en te verduidelijken met behulp van de beschikbare informatie;
- e. met de consument op correcte wijze een aanvraagformulier incl. overige bescheiden voor een (aanvullende) pensioen- of levensverzekering in te vullen om te komen tot een soepel verlopende acceptatieprocedure;
- f. een ingevuld aanvraagformulier incl. overige bescheiden voor een (aanvullende) pensioen- en/of levensverzekering op juistheid te (doen) controleren om te komen tot een correcte en soepel verlopende acceptatieprocedure;
- g. op correcte wijze een aanvraag incl. overige bescheiden voor een (aanvullende) pensioen- en/of levensverzekering te (doen) verzenden; en
- h. de consument te informeren over de mogelijkheid dat een aanvraag voor een (aanvullende) pensioen- en/of levensverzekering niet (zonder beperkingen) zal worden geaccepteerd.

Artikel 4

De financiële dienstverlener inzake pensioen- en levensverzekeringen is in staat, ten aanzien van het beheer en mutatie van de overeenkomst inzake pensioen- en levensverzekeringen:

⁵ Verschil tussen kiezen en selecteren?

- a. de consument tijdig te informeren over de acceptatiebeslissing voor een (aanvullende) pensioen- en/of levensverzekering en deze en overige informatie te (doen) vastleggen ten behoeve van de beschikbaarheid en verdere optimalisering van gegevens;
- b. de polisdocumenten en overige informatie voor een (aanvullende) pensioen- en/of levensverzekering op juistheid te (doen) controleren, te (doen) verzenden aan de consument, en te (doen) vastleggen ten behoeve van de beschikbaarheid en verdere optimalisering van gegevens;
- c. de beloning voor de bemiddeling van een (aanvullende) pensioen- en/of levensverzekering te (doen) incasseren;
- d. het advies voor een bestaande (aanvullende) pensioen- en/of levensverzekering te wijzigen, om aan te sluiten bij de gewijzigde persoonlijke situatie van de consument en te komen tot een aanpassing van de verzekering;
- e. de consument te informeren over wijzigingen, wijzigingsmogelijkheden en hun gevolgen op een bestaande pensioen- en/of levensverzekering; en
- f. de gewenste wijzigingen op een bestaande (aanvullende) pensioen- en/of levensverzekering te (doen) verzenden aan de verzekeraar en na acceptatie en ontvangst te (doen) controleren en vastleggen ten behoeve van de beschikbaarheid en verdere optimalisering van gegevens.

Artikel 5

De financiële dienstverlener inzake pensioen- en levensverzekeringen is in staat, bij een mogelijke aanspraak/vordering op een bestaande (aanvullende) pensioen- en levensverzekering:

- a. de consument te adviseren en diens belangen te bewaken in de contacten met de verzekeraar;
- b. de consument te informeren over de mogelijke aanspraak op vergoeding en de benodigde gegevens te (doen) verwerken om te komen tot een juiste afwikkeling;
- c. eventueel een deskundige te (doen) inschakelen om te komen tot een onafhankelijk oordeel;
- d. de gevolgen van niet-premiebetaling en eventuele niet-toegestane aanspraken te verduidelijken aan de consument;
- e. met de consument op correcte wijze een meldingsformulier in te vullen om te komen tot een juiste en soepel verlopende afwikkeling van de uitkering bij de verzekeraar;
- f. een ingevuld meldingsformulier op juistheid te (doen) controleren om te komen tot een juiste en soepel verlopende afwikkeling met betrekking tot de uitkering bij de verzekeraar; en
- g. op correcte wijze het meldingsformulier en overige informatie te (doen) verzenden.

BIJLAGE 6 Beleggen variant A

Artikel 1

Voor de vaststelling van de deskundigheid als bedoeld in artikel 14, eerste lid, van dit besluit gelden voor de *financiële dienstverlener inzake effecten* de eindtermen genoemd in de artikelen 2 tot en met 4 van deze bijlage.

Artikel 2

De financiële dienstverlener inzake effecten is in staat:

- a. uit te leggen aan de consument waarom het voor een goed beleggingsadvies belangrijk is een risicoprofiel* te maken;
- b. de benodigde informatie over de financiële positie, ervaring en doelstellingen van de consument boven tafel te krijgen voor bepaling van het risicoprofiel van de consument;
- c. de risicotolerantie* van de consument in kaart te brengen;
- d. aan de consument uit te leggen waarom deze informatie relevant is zodat hij de consument overtuigt van de noodzaak deze informatie te geven;
- e. vast te stellen welke vorm van dienstverlening* past bij het profiel en de wensen van de consument en indien van toepassing door te verwijzen naar een ander type adviseur; en
- f. op basis van de verzamelde informatie vast te stellen welk risicoprofiel op dit moment past bij de consument en onderbouwen waarom hij tot deze keuze is gekomen.

Artikel 3

De financiële dienstverlener inzake effecten is in staat, ten aanzien van het bemiddelen in en adviseren van effecten:

- a. met argumenten onderbouwd aan de consument uit te leggen waarom hij op basis van de verkregen informatie komt tot het beschreven risicoprofiel;
- b. overeenstemming te bereiken met de consument over het risicoprofiel zodat vaststaat dat de consument zich hierin herkent en de adviseur zijn advisering hierop kan baseren;
- c. aan de consument uit te leggen wat wordt bedoeld met de risico- en rendementinformatie* die wordt gegeven bij de strategische asset allocaties* en wat dat voor hem betekent;
- d. aan de consument uit te leggen op welke veronderstellingen de strategische asset allocaties zijn gebaseerd en kanttekeningen te plaatsen bij de gehanteerde risico- en rendementinformatie opdat de consument een realistisch beeld krijgt van het risico en rendement dat hij in de toekomst mag verwachten;
- e. in overleg met de consument vast te stellen welke strategische asset allocatie die de diverse aanbieders hanteren, past bij het gekozen risicoprofiel;
- f. aan de consument uit te leggen waarom de gemaakte keuze een momentopname is en waarom het belangrijk is periodiek deze keuze te heroverwegen;
- g. uit te leggen op welke wijze spreiding* in de portefeuille met behulp van beleggingsfondsen* kan worden gerealiseerd;
- h. de voor- en nadelen te beschrijven van een belegging in beleggingsfondsen zodat de consument begrijpt waarin hij belegt;
- i. uit te leggen wat de meest voorkomende vormen van beleggingsbeleid* van beleggingsfondsen inhouden en wat de kenmerken en risico's van deze vormen zijn;
- j. uit te leggen in welke beleggingsinstrumenten* beleggingsfondsen beleggen en wat de kenmerken en risico's zijn van deze beleggingsinstrumenten;
- k. de informatie over de invloed van de economische omgeving op de beleggingsportefeuille, die de aanbieder van de beleggingsfondsen bij deze producten geeft, aan de consument uit te leggen;

- l. een concreet advies te geven over welke modelportefeuille* (al dan niet in combinatie met andere financiële producten) het beste aansluit bij het risicoprofiel en de wensen van de consument;
- m. de kenmerken en risico's aan de consument uit te leggen van kant en klare producten* waarbij tijdens of aan het einde van de looptijd geen risico bestaat dat de consument een bijstorting moet doen of een restschuld overhoudt;
- n. deze kant en klare producten met elkaar te vergelijken en bepalen of één of meer van die producten geschikt zijn voor een bepaalde consument.

Artikel 4

De financiële dienstverlener inzake effecten is in staat, ten aanzien van het beheer en mutatie van de overeenkomst inzake effecten:

- a. alle vereiste gegevens op de juiste manier vast te leggen in het klantdossier* zodat ten minste aan de regels van de externe toezichthouder is voldaan;
- b. de consument uit te leggen waarom het belangrijk is dat hij het risicoprofiel ondertekent, zodat de consument hier ook daadwerkelijk toe over gaat;
- c. op basis van het behaalde resultaat* op de portefeuille vast te stellen of bijsturing van de portefeuille nodig is gegeven het eerder vastgestelde risicoprofiel;
- d. (tijdens mutatiemomenten) te signaleren of er wijzigingen in het risicoprofiel of in de omgeving zijn waardoor bijstelling van de strategische asset allocatie wenselijk is; en
- e. indien nodig deze wijzigingen te vertalen in een concreet advies over aanpassing van de strategische asset allocatie zodat deze weer past bij het (nieuwe) risicoprofiel van de consument.

BIJLAGE 7 Beleggen variant B

Artikel 1

Voor de vaststelling van de deskundigheid als bedoeld in artikel 14, eerste lid, van dit besluit gelden voor de *beleggingsadviseur / adviseur in effecten* de eindtermen genoemd in de artikelen 2 tot en met 5 van deze bijlage.

Artikel 2

1. De *beleggingsadviseur* beschikt over:

- a. grondige kennis van producten (financiële instrumenten) en hun karakteristieken die op de markt van effecten, opties en futures worden verhandeld;
- b. grondige kennis van de waarde van deze producten plus de factoren die dat uitdrukken en daarop van invloed zijn; kent de basisprincipes van 'fundamentele analyse' en 'technische analyse';
- c. kennis inzake met welke producten beleggingsportefeuilles gevormd kunnen worden;
- d. grondige kennis van de redenen die aanleiding geven tot herziening van een beleggingsportefeuille. [infrastructuur]
- e. globale kennis van de marktorganisatie, de organisatie van handel en kanalen waarlangs transacties tot stand komen;
- f. kennis inzake op welke wijze transacties worden geadministreerd, gegarandeerd en afgewikkeld;
- g. kennis inzake hoe beleggingsportefeuilles worden geadministreerd. [macro-economie];
- h. globale kennis van de macro-economische variabelen die van invloed zijn op de handel in effecten, opties en futures;
- i. globale kennis van portefeuille-theorieën. [beheer]
- j. grondige kennis van de risico's van de diverse beleggingsmogelijkheden, met name op het gebied van aandelen, obligaties, opties en futures; kent de dekkingsinstrumenten;
- k. grondige kennis van de belangrijkste instrumenten ter meting en beoordeling van performance en hun sterke en zwakke punten.
- l. grondige kennis van methoden en modellen voor het opstellen van een beleggingsplan voor een consument
- m. kennis inzake waarom een bepaalde portefeuille-invulling past bij het risicoprofiel van de consument. [participanten];
- n. kennis inzake de partijen in de markt. [wetgeving en regulering];
- o. kennis inzake welke handelingen bij wet of gedragscode verboden zijn en waarom;
- p. kennis inzake de handelsregels van de beurs waarop hij actief is en kan aangeven wanneer gegevens buiten-reglementair zijn;
- q. kennis inzake de fiscale regelgeving; en
- r. kennis inzake wat 'zorgplicht' in concreto inhoudt.

2. De *beleggingsadviseur* is in staat de kennis genoemd in het eerste lid toe te passen in het kader van het verlenen van zijn financiële diensten als *beleggingsadviseur*.

Artikel 3

De *beleggingsadviseur* is in staat:

- a. ontwikkelingen op internationale en financiële markten te beoordelen, mede in relatie tot maatschappelijke factoren in heden en verleden;
- b. variabelen te wegen, ook met het oog op de actualiteit, in verband met de portefeuilles waarover hij adviseert;
- c. de waarde van posities onderbouwd in te schatten bij gewijzigde marktomstandigheden; en
- d. rekening te houden met de beleggingshorizon van de consument.

Artikel 4

De *beleggingsadviseur* is in staat:

- a. de ontwikkeling van nieuwe producten bij te houden ten behoeve van zijn relaties;
- b. zijn relaties te adviseren omtrent nieuwe producten in bestaande beleggingsportefeuilles. [infrastructuur]
- c. (cijfermatige) informatie inzake bedrijven, sectoren, beurzen, economieën e.d. te volgen en te interpreteren om beleggingsportefeuilles te optimaliseren. [macro-economie];
- d. internationale ontwikkelingen op politiek, economisch en maatschappelijk gebied te volgen en te interpreteren en zich een oordeel te vormen over de mogelijke effecten op de koersvorming;
- e. prognoses inzake financieel-economische ontwikkelingen in binnen- en buitenland te interpreteren tegen de achtergrond van de historie. [beheer]
- f. bij (potentiële) relaties te inventariseren of zij gelet op de vermogensomvang, de rekeningvoeding en de te verwachten winstgevendheid in aanmerking komen voor begeleiding en advisering op effectengebied;
- g. de omstandigheden van relaties (inkomens-, fiscale- en gezinssituatie), beleggingsdoelstellingen, uitgangspunten, mogelijkheden en risicoprofiel van relaties in beeld te brengen en op basis daarvan beleggingsplannen op te stellen.
- h. zijn bevindingen te bespreken en voorstellen te doen m.b.t. de commerciële planning; i. binnen een vastgesteld marktbeveiligingsplan contacten met relaties te leggen en te onderhouden vanuit de dienstverlening-gedachte, teneinde het marktaandeel uit te breiden en de winstbijdrage per relatie te vergroten;
- j. de beleggingsvisie van de effecteninstelling met de (potentiële) relatie te bespreken en te informeren over de mogelijkheden op beleggingsgebied in het algemeen en m.b.t. effecten in het bijzonder;
- k. effectenorders door te geven aan de betreffende afdelingen en toe te zien op een correcte uitvoering en administratieve afhandeling;
- l. over condities en tarieven te onderhandelen, overeenkomsten af te sluiten, en ingenomen posities te bewaken en te beheren. [participanten];
- m. zich in voorkomende gevallen op de hoogte te stellen van de betrouwbaarheid van onbekende banken, commissionairs, brokers e.d. [wetgeving en regulering];
- n. adequaat en snel het wettelijk kader en (fiscale) regelgeving toe te passen in de gevarieerde en soms uitzonderlijke situaties die zich in de dagelijkse praktijk kunnen voordoen; en
- o. de 'zorgplicht' te vertalen naar de dagelijkse praktijk.

Artikel 5

De *beleggingsadviseur* is in staat:

- a. presentaties te houden ten behoeve van groepen relaties en financiële intermediairs teneinde de bekendheid met de product- en dienstverlening op het gebied van effecten te vergroten;
- b. de behoefte en draagkracht van consumenten op een risicoprofiel af te stemmen en hun het verschil uit te leggen tussen beheer en advies;
- c. alle financiële producten op efficiënte wijze te verhandelen en daarbij de waarde ervan ten gunste van zijn consumenten te behoeden;
- d. gegevens uit vakliteratuur, media, onderzoeksrapporten en elektronische informatiebronnen in verband te brengen met het rendement en risico van beheerde vermogens. [infrastructuur];
- e. op adequate wijze de organisatie van de handel en de kanalen waarlangs transacties tot stand komen en worden afgewikkeld te gebruiken en dat zodanig te doen dat het effect van zijn handelswijze optimaal is. [macro-economie];
- f. in grote lijnen macro-economische variabelen en wiskundige modellen te laten meewegen in zijn beslissing een bepaalde transactie aan te gaan en deze variabelen zelfstandig, ook in relatie tot de actualiteit te wegen;

- g. trends te signaleren, ontwikkelingen te prognosticeren en zijn visie ten aanzien van (wijzigingen in) het beleggingsbeleid te onderbouwen. (rol van de instelling benadrukken; FD) [beheer];
- h. de effectenportefeuille van zijn relatie te analyseren en, mede op grond van diens specifieke wensen, een oordeel over kwaliteit, rendement en risico te geven;
- i. de samenstelling van de effectenportefeuille te toetsen aan de met consument overeengekomen doelstellingen;
- j. in te spelen op (verwachte) marktontwikkelingen door op een geschikt moment te adviseren omtrent wijzigingen in de samenstelling van de portefeuille wat beleggingscategorie, geografische spreiding, looptijd e.d. betreft. [participanten];
- k. professioneel om te gaan met relevante marktpartijen in het belang van de opdrachtgever(s) / *relaties*? . [wetgeving en regulering];
- l. te beoordelen welke handelingen bij wet of gedragscode verboden zijn en in voorkomende gevallen grenzen aan te geven;
- m. te beoordelen wanneer gegevens buiten-reglementair zijn; en
- n. in het kader van de 'zorgplicht' de consument zonodig op de risico's van met name derivaten en 'beleggen met geleend geld' te wijzen.

Artikel 6

De *beleggingsadviseur* is in staat:

- a. zelfstandig Nederlandse en Engelse vakliteratuur te lezen en met (potentiële) relaties in het Engels en Nederlands te communiceren over hun beleggingen;
- b. een intakegesprek te houden en vragen in dat kader helder te beantwoorden;
- c. te luisteren naar relaties, verwachtingen in te schatten, zonodig door te vragen, een risicoprofiel en beleggingshorizon op te stellen en in te schatten of adviezen 'goed zijn aangekomen';
- d. op korte en lange termijn de 'zorgplicht' vorm te geven in de communicatie met zijn relaties;
- e. naar relaties toe adviezen over spreiding naar regio's en branches, de keuze van afzonderlijke fondsen hierbinnen en de eventuele dekkingsinstrumenten te verantwoorden;
- f. een presentatie te houden en vragen in dat kader helder te beantwoorden;
- g. een schriftelijk beargumenteerd beleggingsadvies op te stellen;
- h. in geval van conflicterende belangen een evenwicht te vinden;
- i. in geval van calamiteit de juiste procedures toe te passen;

BIJLAGE 8 VOLMACHT

Artikel 1

1. Voor de vaststelling van de deskundigheid als bedoeld in artikel 14, tweede lid, van dit besluit gelden voor de gevolmachtigde agent inzake schadeverzekeringen de eindtermen genoemd in de artikelen 2 tot en met 5 en 7 tot en met 9 van deze bijlage.

2. Voor de vaststelling van de deskundigheid als bedoeld in artikel 14, tweede lid, van dit besluit gelden voor de gevolmachtigde agent inzake levensverzekeringen de eindtermen genoemd in de artikelen 2, 6 en 7 tot en met 9 van deze bijlage.

Artikel 2

De gevolmachtigde agent beschikt over:

- a. grondige kennis van het algemene verzekeringsrecht en de toepassing daarvan;
- b. grondige kennis van algemene verzekeringstechniek en algemene polisbepalingen en de toepassing daarvan;
- c. kennis van het stelsel van sociale zekerheid;
- d. kennis van het algemeen burgerlijk recht en de wijze waarop een civiele procedure en een strafproces verlopen;
- e. kennis van het verbintenissenrecht;
- f. globale kennis van de belastingwetgeving;
- g. globale kennis van herverzekering en reserveren;
- h. globale kennis van preventiemaatregelen;
- i. grondige kennis van de bedrijfsorganisaties, de belangenverenigingen en de samenwerkingsverbanden;
- j. kennis van het wettelijk toezicht en het vrijwillig toezicht;
- k. kennis van de rechtspositie van de tussenpersoon; en
- l. kennis van gedragsregels voor verzekeraars en tussenpersonen,

Artikel 3

De gevolmachtigde agent beschikt, ten aanzien van brandverzekeringen, over:

- a. globale kennis van de brandverzekeringsmarkt;
- b. grondige kennis van de verschillende vormen van brandverzekering en de toepassing daarvan;
- c. grondige kennis van de uitgebreide gevarenverzekeringen en de toepassing daarvan;
- d. kennis van risicofactoren en preventiemaatregelen;
- e. kennis van de belangrijkste tariefovereenkomsten en calculatiemodellen; en
- f. kennis van de wijze van schaderegeling,

Artikel 4

De gevolmachtigde agent beschikt, ten aanzien van transportverzekeringen, over:

- a. kennis van leverings- en vervoerscondities;
- b. globale kennis van het vervoersrecht;
- c. grondige kennis van de verschillende vormen van goederentransportverzekering en de toepassing daarvan;
- d. grondige kennis van de verzekering van landmateriaal;
- e. globale kennis van transportverzekeringen op andere dan Nederlandse condities;
- f. grondige kennis van de pleziervaarttuigverzekering; en
- g. kennis van de wijze van schaderegeling,

Artikel 5

De gevolmachtigde agent beschikt, ten aanzien van variaverzekeringen, over:

- a. kennis van de sociale verzekeringen voor zover relevant voor de particuliere medische variaverzekering;
- b. grondige kennis van de ziektekosten-, de ongevallen- en de arbeidsongeschiktheidsverzekering en de toepassing daarvan;
- c. grondige kennis van het aansprakelijkheidsrecht en wettelijke verplichtingen voor aansprakelijkheidsverzekeringen;
- d. grondige kennis van de aansprakelijkheidsverzekering voor particulieren en bedrijven en de toepassing daarvan;
- e. kennis van andere algemene aansprakelijkheidsverzekeringen;
- f. grondige kennis van motorrijtuigverzekeringen en de toepassing daarvan;
- g. kennis van andere vormen van variaverzekering; en
- h. kennis van de wijze van schaderegeling;

Artikel 6

De gevolmachtigde agent beschikt, ten aanzien van levensverzekeringen, over:

- a. kennis van de sociale verzekeringen voor zover relevant voor de levensverzekering;
- b. kennis van de grondslagen en begrippen bij levensverzekering;
- c. grondige kennis van de belangrijkste vormen van levensverzekering en de toepassing daarvan;
- d. grondige kennis van de uit een levensverzekeringsovereenkomst voortvloeiende rechten;
- e. kennis van de belastingwetgeving voor zover relevant voor de levensverzekering;
- f. kennis van de wet en regelgeving ten aanzien van pensioenen; en
- g. kennis van het huwelijksvermogensrecht, het erfrecht en het faillissementsrecht voor zover relevant voor de levensverzekering.

(**PM** Geadviseerd wordt om aan de eindtermen voor het onderdeel Leven de eindtermen van de lichte variant van Beleggen toe te voegen > zou als volgt vorm kunnen worden gegeven: 2. De gevolmachtigde agent voldoet aan de eindtermen genoemd in de artikelen 2 tot en met 4 van bijlage 5a van dit besluit.

Artikel 7

De gevolmachtigde agent beschikt over:

- a. grondige kennis van de structuur van het verzekeringsbedrijf en de bedrijfskolom;
- b. grondige kennis van de verschillende organisaties en samenwerkingsvormen in het provinciale bedrijf en het beursbedrijf;
- c. globale kennis van de interne organisatie van het bedrijf van de verzekeraar;
- d. globale kennis van het financiële beheer en de opbouw en betekenis van de jaarrekening; en
- e. kennis van de verschillende rechtsvormen en de belangrijkste juridische en fiscale consequenties daarvan.

Artikel 8

De gevolmachtigde agent beschikt, ten aanzien van verzekeringstechniek, over:

- a. grondige kennis van algemene aspecten van risicobeoordeling en acceptatietechniek bij schade- en levensverzekering;
- b. grondige kennis van het redigeren van polisvoorwaarden en clausules en het kunnen toepassen daarvan;
- c. grondige kennis van algemene aspecten van schaderegeling en van de regeling van uitkeringen bij levensverzekering en het kunnen toepassing daarvan;
- d. kennis van de verschillende vormen van reserves en de wijze waarop deze moeten worden berekend;
- e. grondige kennis van de verschillende soorten herverzekering; en

f. grondige kennis van de gedragsregels die gelden voor verzekeraars en het kunnen toepassing daarvan.

Artikel 9

De gevolmachtigde agent beschikt, ten aanzien van de volmachtgeving, over:

- a. kennis van de Wet in het algemeen en grondige kennis van die bepalingen gericht op de gevolmachtigde agent;
- b. kennis van de juridische positie van de gevolmachtigde agent en de vertegenwoordiger volgens het Burgerlijk Wetboek;
- c. kennis van de toezichtswetgeving op het verzekeringsbedrijf; en
- d. globale kennis van andere nationale en Europese wetgeving voor zover deze gevolgen voor het verzekeringsproduct of de verkoop daarvan heeft.

Artikel 10

1. De gevolmachtigde agent inzake schadeverzekeringen is in staat de kennis genoemd in de artikelen 2 tot en met 5 en 7 tot en met 9 toe te passen in het kader van het verlenen van zijn financiële dienst als gevolmachtigde agent.

2. De gevolmachtigde agent inzake levensverzekeringen is in staat de kennis genoemd in de artikelen 2, 6 (**PM** toevoegen 'eerste lid' indien tweede lid aan artikel 6 wordt toegevoegd) en 7 tot en met 9 toe te passen in het kader van het verlenen van zijn financiële dienst als gevolmachtigde agent.

PM Voor de betreffende certificaten Assuratiebemiddeling A wordt vrijstelling verleend op grond van het hebben behaald van een met het betreffende onderdeel overeenkomend diploma op brancheniveau, i.c. SEA-diploma's Brand, Transport, Varia en Leven.